

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ ТА
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ГПД

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 013 Початкова освіта
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))
(спеціалізація)

освітня програма усі освітні програми зі спеціальності

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	22	4
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	–	–
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3, 4	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	–	–
Семестр: 6, 8	<i>Семінарські заняття:</i>	
	26	8
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне: 4	–	–
- самостійна робота: 6	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	–	–
Мова навчання: українська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація навчально-виховного процесу в ГПД» є ознайомлення студентів з теоретичними основами роботи в групі подовженого дня як з одним із засобів професійної підготовки майбутніх вчителів, розширення і систематизація знань про особливості навчально-виховного процесу в групі подовженого дня та про умови його організації, визначення ролі ГПД у навчально-виховному процесі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Організація навчально-виховного процесу в ГПД» є навчально-виховний процес в групі подовженого дня, особливості та умови його організації у навчально-виховному процесі.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Педагогіка», «Дидактика та теорія виховання в початковій школі», «Дозвіллезнавство».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень», «Педагогіка сімейного виховання», «Основи валеології».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знати:

- зміст поняття «група подовженого дня» та теоретичні засади організації навчально-виховного процесу в ГПД;
- нормативну базу щодо організації роботи ГПД (Положення про групу подовженого дня загальноосвітнього навчального закладу, Наказ МОНУ про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти тощо);
- посадову інструкцію вихователя групи подовженого дня;
- основні завдання групи подовженого дня;
- умови зарахування до ГПД та умови її комплектування;
- режим роботи ГПД;
- умови організації навчально-виховного процесу в ГПД.

Вміти:

- вільно оперувати основними термінами і категоріальним апаратом дисципліни;
- застосовувати на практиці отримані знання з основ організації навчально-виховного процесу в ГПД та сприяти підвищенню своєї педагогічної культури;
- планувати та організовувати роботу в ГПД;
- організовувати режим роботи ГПД та сприятливі умови для відпочинку, навчання і виховання дітей;
- поєднувати навчально-виховну роботу на уроках і в позаурочний час;
- організовувати виховні заходи, здійснювати виховну роботу з колективом, окремими учнями класу, батьками учнів;
- організовувати та проводити самопідготовку учнів, фізкультурно-оздоровчу роботу;
- застосовувати методи, засоби, організаційні форми навчання і виховання у ГПД (різноманітні бесіди, ігри, екскурсії, дослідження і спостереження тощо).

Комунікація: прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування; використовувати засоби вербальної і невербальної комунікації щодо підвищення рівня професійної культури майбутнього педагога.

Автономність та відповідальність: вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію; аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; створювати рівноправний і справедливий клімат освітнього середовища.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Нормативна база щодо організації роботи ГПД	8	4	4				10	2	2					14
2.	Організація навчально-виховного процесу в ГПД	8	4	4				10	2	2					14
3.	Діяльність вихователя у групі подовженого дня	8	4	4				10	2	2					14
4.	Організація і планування роботи вихователем у ГПД	8	4	4				10	4	2	2				14
5.	Педагогічне керівництво самопідготовкою в групі подовженого дня	6	2	4				10							14
6.	Інтерактивні технології та форми роботи на заняттях ГПД	6	2	4				8	2	2					16
7.	Організація дозвілля в групі подовженого дня	4	2	2				10							18
Проміжний контроль								4							4
Разом:		48	22	26				72	12	4	8				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Нормативна база щодо організації роботи ГПД

Нормативна база щодо організації роботи ГПД. Положення про групу подовженого дня загальноосвітнього навчального закладу. Наказ МОНУ про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти.

Тема 2. Організація навчально-виховного процесу в ГПД

Режим роботи ГПД. Прийом учнів у групу. Година здоров'я. Година дозвілля. Обід. Прогулянка. Самопідготовка.

Тема 3. Діяльність вихователя у групі подовженого дня

Посадова інструкція вихователя ГПД. Загальні положення. Функції вихователя ГПД. Посадові обов'язки вихователя ГПД. Права вихователя. Відповідальність вихователя у групі подовженого дня. Взаємовідносини (зв'язки за посадою). Критерії оцінювання роботи вихователя ГПД.

Тема 4. Організація і планування роботи вихователем у ГПД.

Планування роботи групи подовженого дня. Вимоги до календарно-тематичного плану роботи ГПД. Зміст календарно-тематичного планування. Форма календарно-тематичного плану роботи вихователя ГПД на навчальний рік. Правила для складання тижневого розкладу занять. Щоденна діяльність вихователя ГПД.

Тема 5. Педагогічне керівництво самопідготовкою в групі подовженого дня

Домашнє завдання та його основна мета. Поняття самопідготовки. Вимоги, які регламентують порядок самопідготовки. Гігієнічні вимоги організації самостійної навчальної роботи учнів. Дидактичні вимоги. Виховні вимоги. Структура самопідготовки.

Тема 6. Інтерактивні технології та форми роботи на заняттях ГПД

Суть інтерактивного навчання. Сутність, концептуальні позиції та цільові орієнтації інтерактивних технологій. Інтерактивні форми та методи на заняттях ГПД. Досвід використання інтерактивних технологій на заняттях ГПД. «Мікрофон». «Мозковий штурм». «Займи позицію». «Навчаючи – вчуся». «Робота в парах». «Ажурна пилка». «Коло ідей». «Акваріум». Форми роботи вихователя ГПД.

Тема 7. Організація дозвілля в групі подовженого дня.

Ігри в групах подовженого дня. Рухливі ігри під час проведення занять в ГПД. Бесіди для ГПД. Фізкультхвилинки в ГПД. Вправи в ГПД. Виховні заходи і свята.

5.2. Тематика семінарських занять.

ТЕМА 1. Теоретичні засади організації навчально-виховного процесу в ГПД

ТЕМА 2. Основні компоненти, принципи та закономірності організації навчально-виховного процесу в ГПД

ТЕМА 3. Нормативна база щодо організації роботи ГПД

ТЕМА 4. Організація навчально-виховного процесу в ГПД в умовах Нової української школи

ТЕМА 5. Організація навчально-виховного процесу ГПД, режим її роботи.

ТЕМА 6. Діяльність вихователя у групі подовженого дня

ТЕМА 7. Організація і планування роботи вихователем у ГПД.

ТЕМА 8. Педагогічне керівництво самопідготовкою в групі подовженого дня

ТЕМА 9. Форми і методи навчання та виховання у ГПД

ТЕМА 10. Організація дозвілля в групі подовженого дня.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	8	14	Конспект
2.	Підготовка до семінарських занять	10	16	Конспект
3.	Підготовка до проміжного контролю (модульної контрольної роботи)	4	4	МКР
4.	Виконання індивідуальних завдань: - розробка системи ігор, ігрових завдань, вправ, бесід, фізкультхвилинок, спортивних та виховних годин, які використовуються на заняттях в ГПД;	14	18	Конспект, підготовка папки з методичними матеріалами
	- складання календарно-тематичного плану для ГПД;	10	18	
	- розробка плану виховного заходу;	10	18	Презентація
	- розробка та захист медіа проекту (презентації) – виховної бесіди з учнями	16	20	
Разом		72	108	

Тематика індивідуальних завдань – розробка виховної бесіди з учнями (медіа проект – презентація):

- Ми любимо спорт.
- Мультиплікаційна подорож у Світ здоров'я.
- Ти і твоє здоров'я.
- Вчимося дружбу берегти.
- Символи моєї Батьківщини.
- Дружба як вона є!
- Бережи шкільне майно, будь громадянином своєї школи.
- Дисципліна – це добре чи погано?
- Потрібно бути ввічливим.
- Школа починається з учителя.
- Що ви знаєте про права дитини.
- Як спілкуватись з незнайомцями?
- Наш закон - наша сила.
- З чого починається Батьківщина?
- Україна – це Європа.
- Стежками світових казок.
- Подорож країнами Європи.
- Режим дня. Суворий і мудрий порадник.
- Наша мова барвінкова.

- Безпека від А до Я.
- Шкідливі звички – шлях у безодню.
- Культура поведінки і взаємин у сім'ї!
- Мої права та обов'язки.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю: усне опитування на семінарських заняттях, писемне тестування, виконання та захист ІНДЗ.

6.2. Форми проміжного контролю: виконання модульної контрольної роботи.

6.3. Форми підсумкового контролю: залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Діагностика результатів навчання студентів з дисципліни включає: поточний контроль та проміжний (модульна контрольна робота) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку і визначення рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і відображаються у робочій навчальній програмі навчальної дисципліни. Вони можуть бути різними: усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання тестів, виконання та захист ІНДЗ –розробка системи ігор, ігрових завдань, вправ, бесід, фізкультхвилинок, спортивних та виховних годин, які використовуються на заняттях в ГПД; складання календарно-тематичного плану для ГПД; розробка плану виховного заходу; захист медіа проекту-презентації – виховної бесіди з учнями.

Проміжний контроль здійснюється у вигляді проведення модульної контрольної роботи (МКР). Він є відображенням рівня опрацювання студентом теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни, рівня засвоєння ним вказаного матеріалу.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Визначте функції та посадові обов'язки вихователя ГПД.
2. Охарактеризуйте інтерактивні методи, що використовуються на заняттях у ГПД.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний та проміжний контроль.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

	Поточний контроль	Проміжний контроль
Максимальна кількість балів	70 балів – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів	16 балів

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Розробка системи ігор, ігрових завдань, вправ, бесід, фізкультхвилинок, спортивних та виховних годин, які використовуються на заняттях в ГПД	5
Складання календарно-тематичного плану для ГПД	5
Розробка плану виховного заходу	5
Виконання та захист медіа проекту – презентації (виховної бесіди з учнями)	5

Критеріями оцінювання *розробки системи ігор, ігрових завдань, вправ, бесід, фізкультхвилинок, спортивних та виховних годин*, які використовуються на заняттях в ГПД, а саме підготовки папки з методичними матеріалами, є доступність та відповідність матеріалів віковій категорії учнів, вміння студентів систематизувати методичний матеріал, відібрати найцікавіші та найефективніші методи і форми роботи у ГПД та прогнозувати їх позитивний вплив на учнів.

Критеріями оцінювання *складання календарно-тематичного плану для ГПД* є вміння студентів відобразити основні принципи планування виховної роботи, реалізації в плані загальношкільних та класних виховних заходів, форм і методів виховної роботи, відображення в плані всіх напрямків виховної роботи.

Критеріями оцінювання *розробки плану виховного заходу у ГПД* є педагогічна доцільність цього виховного заходу, доступність для учнів як за змістом так і за формою проведення, вміння студентів реалізовувати комплексний підхід до виховної роботи, враховувати диференційований підхід до можливостей учнів.

Критеріями оцінювання *виконання та захисту медіа проекту-презентації*, а саме розробки виховної бесіди з учнями є відповідність її змісту темі, доступність для учнів та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 30 балів, а мінімальний пороговий рівень за її виконання складає 16 балів. Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка з дисципліни (залік) виставляється після її вивчення до початку екзаменаційної сесії за результатами поточного та проміжного контролю (відповідно вагові коефіцієнти **0,7** та **0,3**).

Залік отримує студент, який виконав усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Абетка вихователя ГПД. Шкільний світ. – Київ. – 2004. – С.15.
2. Волкова Н. П. Педагогіка, К., 2007. – 235с.
3. Вміння самостійно вчитися [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/18490511/psihologiya/vminnya_samostiyno_vchitisyua.
4. Група подовженого дня, викладання окремих предметів у початковій школі й кадрова автономія // Англійська мова в початковій школі. – 2018. – № 4. – С. 4-7.
5. Данилюк С.А. Самопідготовка в ГПД як важливий чинник організації навчального процесу початкової школи / С. А. Данилюк. – Х. : Видавнича група «Основа». – 2012. – № 12. – С. 2-9.
6. Морозова З.В. Група подовженого дня. Харків: Торсінг Плюс. – 2006. – С.5-40.
7. Митник Олександр. Позакласна робота – складова цілісного творчого освітнього процесу / О. Митник // Початкова школа. – 2011. – № 2. – С.56-59.
8. Організація режиму в групах подовженого дня в світлі реалізації міжгалузевої комплексної програми „Здоров’я нації на 2002 - 2011 рр.” Матеріали семінару вихователів групи подовженого дня. / упорядник Тимошенко Н.П. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 38 с.
9. Основні орієнтири виховання учнів 1-12 класів загальноосвітніх навчальних закладів України. Програма. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 80 с.
10. Пехота О. Що таке педагогічна технологія. // Завуч. – 2001. – №20-21. – С.3-4.
11. Положення про групу подовженого дня. (Наказ № 1012 МОН України від 6.11 2009 року). – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1121-2009-%EF>
12. Про обсяг і характер домашніх завдань для учнів початкової школи. Лист МОН України № 1/9-468 від 29.12.2001. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/laws/Lust_9_468.doc
13. Формування самостійності молодших школярів [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://teacher.at.ua/publ/formuvannja_samostijnosti_molodshikh_shkoljariv/19-1-0-7692.
14. Хромова О.Л., Кравченко Т.В. Педагогічний всеобуч батьків. – Київ. – 2006. – С.15.
15. Якушева О. Шкільний стрес // Здоров’я дітей. – 2005. – № 20. – С. 28-32.
16. Ялтанець Тетяна. Позакласна робота вчителя – шлях до успіху / Т.Ялтанець // Зарубіжна література в школах України. – 2016. – № 12. – С.5-7.

10.2. Допоміжні джерела

1. Артющенко А. Виховання вольових якостей у школярів у процесі занять фізичною культурою / А. Артющенко // Фізичне виховання в школі. – 2002. -- № 2. – С.30-32.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: підруч. / Іван Дмитрович Бех. – К.: Либідь, 2008. – 848 с.
3. Виховання гендерної культури в школі / [упоряд.О.Б. Ярош, Ю.А. Переходько]. – Луцьк: Любисток, 2006. – 51 с.
4. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л.В. Волков – К.: Олимпийская литература, 2002. –295 с.
5. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання. – К.: Вища школа, 2005. – 341 с.
6. Коваленко І.М. Мотивація молодших школярів до фізкультурно оздоровчої діяльності у групах продовженого дня / І.М. Коваленко // Теорія та методика фізичного виховання. – 2011. – № 2. – С. 17-18, 35-36.
7. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. Науково-методичний збірник. – Київ. – 2004. – С.135.
8. Максимюк С.П. Педагогіка: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с.
9. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Лекції із загальної педагогіки: Навч. посіб. – К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2008. – 125с.
10. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288с.
11. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг, 2008. – 105с.

10.3. Інтернет-ресурси

1. <https://osvita.ua/school/reform/59430/> – Нова українська школа: порадник для вчителя.
2. <http://pedpresa.ua/191648-novuj-poryadok-formuvannya-grup-podovzhenogodnya-u-shkolah-mon-zaproschuye-do-obgovorennja.html> – Новий порядок формування груп продовженого дня у школах.
3. <http://www.orukraine.org> – Посібник для педагогів «Не смійся з мене»
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського представляє електронний каталог періодичних видань.
5. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.
6. <http://vognutyi.ru/lib/> – колекція електронних книг.
7. <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти, науки, молоді та спорту України - офіційний сайт.
8. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.
9. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.

10. http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar – електронна бібліотека праць класиків педагогіки.

11. <http://www.npu.edu.ua> (elib@npu.edu.ua) – Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року